

Sortförsök i majs

*Av Försöksledare Arne Ljungars,
Hushållningssällskapet i Kristianstad.*

Inom Skåneförsöken och Animaliebältet låg 5 försök av majs i år, 2 i Kristianstadsområdet, ett i Halland, ett i Kalmar och ett på Gotland.

Intresset för att prova majs sorter under 2008 var fortfarande mycket stort – totalt 41 sorter anmäldes till provning. Nytt från 2008 är att alla sorter ingick i samma försök. En fördel med detta är en bättre och säkrare jämförelse mellan sorterna. Nackdelen är att vi kan få ojämnheter i försöken när de är så stora. Denna nackdel klarar vi av genom latice design av rut-fördelningen som ger möjligheter att kompensera de sorter som råkar illa ut och hamnar på sämre avkastande områden.

Nytt för 2007 var att NIR-analysen ansågs kunna ge tillförlitliga kvalitetsanalyser. Dessa är betydligt billigare än de som kunnat användas tidigare år. Vi får nu vattenhalt, proteinhalt, stärkelsehalt, NDF-värden och iNDF-värde till överkomliga kostnader. TS-halt vid skörd kan ge en uppfattning om tidigheten hos sorterna. Vidare har majsens höjd mätts. Serierna har sammanställts med 4 försök 2008. Försöket i Halland är utelämnat ur sammanställningen då några sorter har extremt låga stärkelsehalter. Sorterna uppvisar inte dessa låga värden på de fyra övriga platserna. Det är inte rimligt att mot bakgrund av en analys i ett försök kassera en sort.

Vi har sett över rutinerna i hela kedjan för uttagning av prov för analys så att det skall bli representativt och homogent. Förutom stärkelseanalyserna i Halland verkar årets resultat jämnare och bättre än förra året.

I ytterligare en tabell finns årssammanställning 2004, 2005, 2006, 2007 och 2008 samt flerårs-sammanställning.

Viser att majs skördarna blivit mycket höga även detta år. Nytt för i år är att den gamla mätarsorten Loft ersatts av Avenir. Avenir är en tidig sort som inte avkastade särskilt bra 2008. Detta gör att de provade sorterna får mycket höga relativtal. Vi ser att ett flertal sorter har relativtal som ligger högre än 120. Många nya intressanta sorter provades alltså i år. Vi ser också av antalet sorter i tabell 2 medeltal under åren 2004-2008 att omsättningen på sorter är mycket stor. Av årets 42 sorter fanns endast 4 sorter med 2004 och 5 sorter 2005. De sorter som ingick i 2007 års serie L6-704 där mätarsorten Loft hade så låg skörd finns inte med i flerårs-sammanställningen. Även den nya mätaren Avenir hade betydligt lägre skörd i denna serie. De sorter som hade höga relativtal i denna serie 2007 är bra sorter men det är inte möjligt att på ett säkert sätt fasa in resultaten i en sammanställning. De provade sorterna får för bra relativtal i förhållande till de sorter som ingick i serie L6-703.

Totalt provades 42 sorter och antalet företag som deltog i provningen ökade också. SL står för Svenska Lantmännen, SSd för Scandinavian Seed, LIM för Limagrains ett franskt företag som tagit över Advanta ADV i Danmark, DUP/pio DuPont Pioneer där Pioneer är utsädesföretaget ägt av DuPont, Syn Syngenta och SM Svensk Majs.

Tabell 1. Grönmasseskörd av majs. Medeltal av fyra länsförsök i Sydsverige 2008.

SORT	Ant försök	TS	Skörd		Stärkelse-	Stärkelse-	Råpro-	NDF	iNDF	Strå- längd cm	
		halt %	TS ton/ha	Rel- tal	halt %	skörd ton/ha	Rel- tal	tein %	%av ts		%av NDF
Avenir SL	4	42,6	12,4	100	35,8	4,5	100	7,9	43,2	18,2	229
Eurostar SL	4	32,3	14,7	119	31,3	4,6	100	7,5	44,1	19,0	260
Ravenna SSd	4	35,0	13,6	110	37,7	5,0	111	7,3	40,8	15,6	254
Revolver SSd	4	44,1	13,9	112	35,7	4,9	107	8,1	42,6	19,3	237
Destiny Lim	4	37,3	14,5	117	36,5	5,2	115	7,5	40,9	18,2	258
Burli SL	4	32,2	15,1	122	26,8	4,1	90	7,5	49,5	19,1	278
Kaukas SSd	4	35,3	15,1	122	35,2	5,3	117	7,4	42,0	17,2	257
Isberi SL	4	34,7	14,7	119	30,8	4,4	97	7,2	46,7	19,2	258
Patrick Lim	4	33,4	14,6	118	33,2	4,8	105	7,9	43,0	17,9	256
Adept Lim	4	33,9	13,2	107	36,9	5,0	110	7,4	40,9	14,2	246
Nerissa NX0724 Syn	4	35,0	15,2	123	31,5	4,8	106	7,3	45,8	17,9	262
Formula Lim	4	31,6	14,4	116	31,5	4,5	98	8,2	43,2	12,3	245
Award Lim	4	34,0	15,4	125	31,7	4,8	107	7,2	45,3	15,9	259
Cerutti SM	4	34,5	14,4	116	33,6	4,8	105	7,3	44,4	16,3	253
Kalimero SSd	4	35,1	11,8	95	34,4	4,1	89	7,5	42,9	18,1	214
Paddy NX0034 Syn	4	35,4	14,6	118	32,9	4,7	103	7,1	44,3	17,0	249
PR39K13 DuP/Pio	4	32,0	14,2	114	34,6	4,9	108	7,7	40,0	17,0	259
Beethoven Lim	4	35,7	15,4	124	32,4	5,0	110	7,0	44,4	17,7	256
Saludo SL	4	33,3	15,5	125	33,5	5,1	112	6,9	43,7	20,5	268
Ajaxx SL	4	32,9	15,0	121	33,5	5,0	111	7,5	41,2	17,2	248
System SSd	4	31,1	14,7	118	31,4	4,7	103	7,5	43,8	17,4	272
Kangaroo,KXA5007 SSd	4	35,4	14,3	115	31,2	4,5	100	7,3	47,2	18,7	267
PR39A44 DuP/Pio	4	35,5	13,7	110	33,1	4,3	95	7,2	43,9	20,6	265
PR39A61 DuP/Pio	4	32,8	14,6	118	31,7	4,5	99	7,5	42,9	17,6	252
PR39D60 DuP/Pio	4	34,0	14,0	113	33,5	4,5	100	6,9	43,1	18,4	272
Artist Lim	4	38,6	14,5	117	32,1	4,7	102	7,1	47,6	16,8	243
Atrum Lim	4	33,0	15,6	125	31,8	4,9	107	7,2	44,7	14,2	246
Progress SL	4	34,1	15,2	123	28,6	4,3	94	7,4	48,0	19,0	256
Anvil SSd	4	34,0	15,0	121	31,5	4,8	107	7,6	43,8	18,5	257
Katy KXA5008 SSd	4	34,2	15,0	121	33,2	4,7	104	7,8	44,9	18,4	250
Alanis SL	4	33,2	14,5	117	33,3	4,8	107	8,1	42,2	19,7	230
Jasmik NX0415 Syn	4	36,3	15,7	126	33,7	5,3	117	7,2	43,8	15,6	256
NX00166 Syn	4	36,4	14,2	115	31,8	4,5	99	7,2	43,6	17,9	238
Gladi SL	4	35,0	15,1	121	30,3	4,6	101	7,5	46,6	19,6	271
Dream SL	4	32,8	14,6	118	27,6	3,9	86	7,3	48,2	18,0	263
Flex SL	4	31,5	15,7	126	28,8	4,4	98	7,5	45,3	17,4	254
Sunaro SL	4	32,9	15,4	124	30,1	4,6	102	6,9	46,9	18,1	264
KXA6003 SL	4	33,8	16,1	130	31,0	5,1	113	7,2	46,1	18,5	271
KXA6011 SL	4	38,3	14,0	113	39,5	5,5	120	7,2	40,1	16,5	258
NX00176 Syn	4	37,0	15,0	121	36,8	5,4	119	7,0	42,2	14,4	242
Surehand SSd	4	34,8	15,2	123	28,4	4,2	93	6,8	50,1	20,8	255
Support SSd	4	30,2	15,5	125	25,8	4,0	88	7,1	51,7	22,1	276
Eduardo SL	4	34,9	15,6	125	33,2	5,0	111	7,5	44,7	16,2	283
-X- CV% REP	4	34,7	14,7	5,6	32,5	4,7	12,4	7,4	44,4	17,7	256
LSD PROB F1		2,5	1,2	.0001	4,7	8,4	.0330	0,6	5,0	3,9	13

Sammanställning av 4 försök 2008.

Försöket i Halland utgår ur sammanställningen då vissa sorter här har extremt låga stärkelsehalter som avviker från stärkelsehalterna i de övriga försöken. Om detta är en sortegenskap, ett platsresultat eller ett provtagningsfel bör det inte påverka omdömet om dessa sorter. Med tanke på det begränsade antalet försök och analyser (ledvisa) som gjorts är det den rimligaste lösningen.

Sammanställning av majs försök under åren 2004 - 2008

**Tabell 2. Medeltal 2004-08 av 19 majs försök i serien L6 - 703
(Kristianstad, Halland, Öland och Gotland).**

Sort	Före- tag	Medelt. 4 förs. 2008			Medelt. 4 förs. 2007			Medelt. 3/4 förs. 2006			M-tal 2/3 förs. 2005		M-tal 4 förs. 2004		M-tal 19 förs. 2004-2008	
		TS- skörd	TS- halt	Rel-tal TS-sk	TS- skörd	TS- halt	Rel-tal TS-sk	TS- skörd	TS- halt	Rel-tal TS-sk	TS- skörd	Rel-tal TS-sk	TS- skörd	Rel-tal TS-sk	TS- skörd	Rel-tal TS-sk
Avenir	SL	12,4	42,6	100	13,5	43,0	100	12,5	42,3	100	11,0	100	10,9	100	12,1	100
Eurostar	SL	14,7	32,3	119	16,2	36,7	120	17,5	35,7	140	14,4	131	12,4	114	15,1	125
Ravenna	SSd	13,6	35,0	110	14,6	37,9	108	13,4	38,0	107	11,2	102	12,5	115	13,1	109
Revolver	SSd	13,9	44,1	112	13,5	48,6	100	12,6	46,7	101	12,7	115	10,7	98	12,7	105
Destiny	Lim	14,5	37,3	117	15,1	44,4	112	13,8	41,4	110	11,3	103			13,8	111
Burli	SL	15,1	32,2	122	17,5	34,3	130	18,4	34,4	147					17,0	133
Kaukas	SSd	15,1	35,3	122	15,9	38,2	117	14,6	42,4	117					15,2	119
Isberi	SL	14,7	34,7	119	17,5	38,1	130	15,0	35,9	120					15,7	123
Patrick	Lim	14,6	33,4	118	16,2	36,4	120	15,7	38,1	125					15,5	121
Adept	Lim	13,2	33,9	107	15,8	41,4	117								14,5	112
Nerissa	SY	15,2	35	123	16,6	38,8	123								15,9	123
Formula	Lim	14,4	31,6	116	16,8	35,6	125								15,6	121

Relativtalen i flerårssammanställningen är framräknade mot Avenirskördarna i de försök där sorten har ingått.